Mantonova epištola čtenáři

Epištola čtenáři od Thomase Mantona

"Ďábel má velkou zášť vůči království Kristovu a nezná žádnou tak krátkou cestu, jak je rozdrtit ve vejci, jako převrácení mládeže a vytlačení rodinných povinností. Útočí na všechny ty povinnosti, které jsou veřejné ve shromážděních svatých; ale ty jsou příliš dobře střeženy slavnostními nařízeními a předsmrtným pověřením Ježíše Krista, než aby mohl kdy doufat, že je zcela rozvrátí a podryje; ale na rodinné povinnosti útočí s větším úspěchem, protože jejich ustanovení není tak slavnostní a jejich konání není bráno tak vážně a svědomitě, jak by mělo být, a jejich opomíjení nepodléhá tak snadno povšimnutí a veřejnému pokárání."

"Náboženství se nejprve vylíhlo v rodinách a tam se je ďábel snaží rozdrtit; rodiny patriarchů byly všemi církvemi, jež Bůh v té době na světě měl; a proto (domnívám se), když Kain odešel z Adamovy rodiny, říká se, že odešel od tváře Hospodinovy, *1. Mojžíšova 4:16*. "

"Pro přítomnost: Rodina je seminářem církve i státu; a nejsou-li tam děti dobře uvedeny do zásad, všechno se zhatí: chyba při prvním mísení se při druhém nenapraví; je-li mládež v rodině špatně vychována, špatně se osvědčí v církvi i ve státě; tam je první zdar nebo zmar a odtud se bere předzvěst jejich budoucích životů, *Přísloví 20:11*. Rodinnou kázní se vychovávají nositelé úřadů pro církev, *1. Timoteovi 3:4*, *Kterýž by dům svůj dobře spravoval* atd.; a tam jsou lidé vychováváni v poddanosti a poslušnosti. Je poznamenáno, *Skutky apoštolské 21:5*, že učedníci vyprovázeli Pavla na jeho cestě se svými manželkami a dětmi; jejich děti jsou pravděpodobně zmíněny, aby se naznačilo, že je

jejich rodiče svým vlastním příkladem a láskyplným rozloučením s Pavlem budou vychovávat ve způsobu úcty a vážnosti k pastýřům církve."

"Nuže, ďábel ví, že je to úder do kořene a snadná cesta, jak zabránit pokračování církví: dokáže-li rozvrátit rodiny, jiné společnosti a společenství nebudou dlouho vzkvétat ani trvat s nějakou mocí a silou; neboť tam je kmen, z něhož jsou zásobovány jak pro přítomnost, tak pro budoucnost."

"Ale zatímco nedbalí služebníci Slova jsou (zaslouženě) vyhnáni ze svých míst, nedbalí páni rodin se pokládají za téměř bezúhonné. Předkládají své děti Bohu ve křtu a tam slibují, že je budou učit učení evangelia a vychovávat je v kázni Páně; ale snadno slibují a snadno to porušují; a vychovávají své děti pro svět a tělo, ačkoli se těch zřekli a zasvětili je Bohu."

"Toto porušování smlouvy s Bohem a zrazování duší jejich dětí ďáblu na ně musí těžce dolehnout zde nebo potom. Plodí děti a drží rodiny pouze pro svět a tělo; ale málo uvažují, jaký úkol je jim svěřen a co to je vychovat dítě pro Boha a spravovat rodinu jako posvěcenou společnost."

Křesťanský čtenáři, nemohu předpokládat, že jsi v Anglii takovým cizincem, abys nevěděl o obecném nářku nad úpadkem moci zbožnosti, a zvláště nad velkou zkažeností mládeže. Kamkoli půjdeš, uslyšíš lidi naříkat na špatné děti a špatné služebníky; kdežto vskutku pramen toho zla se musí hledat o něco výše: jsou to špatní rodiče a špatní páni, kdo dělají špatné děti a špatné služebníky; a nemůžeme vinit ani tak jejich nepoddajnost, jako svou vlastní nedbalost v jejich výchově.

Ďábel má velkou zášť vůči království Kristovu a nezná žádnou tak krátkou cestu, jak je rozdrtit ve vejci, jako převrácení mládeže a vytlačení rodinných povinností. Útočí na všechny ty povinnosti, které jsou veřejné ve shromážděních svatých; ale ty jsou příliš

dobře střeženy slavnostními nařízeními a předsmrtným pověřením Ježíše Krista, než aby mohl kdy doufat, že je zcela rozvrátí a podryje; ale na rodinné povinnosti útočí s větším úspěchem, protože jejich ustanovení není tak slavnostní a jejich konání není bráno tak vážně a svědomitě, jak by mělo být, a jejich opomíjení nepodléhá tak snadno povšimnutí a veřejnému pokárání.

Náboženství se nejprve vylíhlo v rodinách a tam se je ďábel snaží rozdrtit; rodiny patriarchů byly všemi církvemi, jež Bůh v té době na světě měl; a proto (domnívám se), když Kain odešel z Adamovy rodiny, říká se, že odešel od tváře Hospodinovy, *1. Mojžíšova 4:16*.

Nuže, ďábel ví, že je to úder do kořene a snadná cesta, jak zabránit pokračování církví: dokáže-li rozvrátit rodiny, jiné společnosti a společenství nebudou dlouho vzkvétat ani trvat s nějakou mocí a silou; neboť tam je kmen, z něhož jsou zásobovány jak pro přítomnost, tak pro budoucnost.

Pro přítomnost: Rodina je seminářem církve i státu; a nejsou-li tam děti dobře uvedeny do zásad, všechno se zhatí: chyba při prvním mísení se při druhém nenapraví; je-li mládež v rodině špatně vychována, špatně se osvědčí v církvi i ve státě; tam je první zdar nebo zmar a odtud se bere předzvěst jejich budoucích životů, *Přísloví 20:11*. Rodinnou kázní se vychovávají nositelé úřadů pro církev, *1. Timoteovi 3:4*, *Kterýž by dům svůj dobře spravoval* atd.; a tam jsou lidé vychováváni v poddanosti a poslušnosti. Je poznamenáno, *Skutky apoštolské 21:5*, že učedníci vyprovázeli Pavla na jeho cestě se svými manželkami a dětmi; jejich děti jsou pravděpodobně zmíněny, aby se naznačilo, že je jejich rodiče svým vlastním příkladem a láskyplným rozloučením s Pavlem budou vychovávat ve způsobu úcty a vážnosti k pastýřům církve.

Pro budoucnost: Je zajisté útěšné vidět vzkvétající školku mladých rostlin a mít naději, že Bůh bude mít lid, který Mu bude sloužit, až budeme mrtvi a pryč: Boží lid se tím těšil, *Žalmy 102:28*, *Synové služebníků tvých bydliti budou* atd.

Na základě všech těchto úvah, jak pečliví by měli být služebníci Slova a rodiče, aby vychovávali mladé, dokud jsou ještě tvární a jako vosk schopní jakéhokoli tvaru a otisku, v poznání a bázni Boží; a aby jim zavčas vštěpovali zásady naší nejsvětější víry, jak jsou stručně shrnuty v katechismech, a tak vcelku předloženy zraku svědomí! Zajisté tato semena pravdy zasetá do pole paměti, nezpůsobí-li nic jiného, budou jim přinejmenším velkou zábranou a uzdou, a jako vlití studené vody zastavuje var hrnce, poněkud zmírní žár mladických chtíčů a vášní.

Na naléhání jsem se rozhodl doporučit ti s největší vážností dílo katechizace a jako vhodnou pomůcku užitečnost této knihy, jak je takto vytištěna s úplným zněním Písem; ale když jsem se setkal se soukromým dopisem velmi učeného a zbožného bohoslovce, v němž je ta práce za mne již výborně vykonána, odvážím se přepsat jeho část a předložit ji zraku veřejnosti.

Když autor oplakal velké zmatky, porušení a rozdělení, jež jsou v církvi, předkládá takto příčinu a lék: Mezi jinými je hlavní příčinou těchto zel velká a obecná nedbalost správců rodin v plnění té povinnosti, kterou dluží Bohu za duše svěřené jejich péči, zvláště v tom, aby je vyučovali učení křesťanství. Rodiny jsou společnosti, které musí být posvěceny Bohu stejně jako církve; a jejich správcové mají tak skutečně na starosti duše, jež jsou v nich, jako mají pastýři na starosti církve. Ale běda, jak málo se o tom uvažuje nebo na to dbá!

Ale zatímco nedbalí služebníci Slova jsou (zaslouženě) vyhnáni ze svých míst, nedbalí páni rodin se pokládají za téměř bezúhonné. Předkládají své děti Bohu ve křtu a tam slibují, že je budou učit učení evangelia a vychovávat je v kázni Páně; ale snadno slibují a snadno to porušují; a vychovávají své děti pro svět a tělo, ačkoli se těch zřekli a zasvětili je Bohu.

Toto porušování smlouvy s Bohem a zrazování duší jejich dětí ďáblu na ně musí těžce dolehnout zde nebo potom. Plodí děti a drží rodiny pouze pro svět a tělo; ale málo uvažují, jaký úkol je jim

svěřen a co to je vychovat dítě pro Boha a spravovat rodinu jako posvěcenou společnost.

Ó, jak sladce a úspěšně by Boží dílo postupovalo, kdybychom se jen všichni, každý na svém místě, spojili k jeho podpoře! Lidé by pak nemuseli běžet kázat, aniž byli posláni; nýbrž mohli by shledat, že ta část díla, která jim náleží, je pro ně dost a že je to nejlepší, v čem mohou být zaměstnáni. Zvláště ženy by měly dbát této povinnosti; neboť jako jsou nejvíce u svých dětí a mají časné a časté příležitosti je vyučovat, tak je to hlavní služba, kterou mohou Bohu v tomto světě prokázat, jsouce zdržovány od veřejnější práce. A bezpochyby mnohý výtečný představitel vrchnosti byl poslán do státu, mnohý výtečný pastýř do církve a mnohý vzácný svatý do nebe skrze šťastné přípravy svaté výchovy, snad od ženy, která se pokládala za neužitečnou a neupotřebitelnou pro církev.

Kdyby jen rodiče začali zavčas a snažili se pohnout srdce svých dětí velkými věcmi věčného života a seznámit je s podstatou učení Kristova, a když by v nich nalezli poznání a lásku Kristovu, přivedli je pak k pastýřům církve, aby byly vyzkoušeny, potvrzeny a připuštěny k dalším výsadám církve, jak šťastné a dobře uspořádané církve bychom mohli mít!

Pak by jeden pastýř nemusel být nucen konat práci dvou nebo tří set či tisíce správců rodin, totiž učit jejich děti těm zásadám, kterým je měli naučit už dávno předtím; ani bychom nemuseli kázat tolika bídným nevědomým duším, jež nejsou výchovou připraveny, aby nám rozuměly; ani bychom nemuseli vylučovat tolik lidí od večeře Páně pro nevědomost, kteří ještě nemají milost, aby ji cítili a želeli jí, ani rozum a trpělivost, aby vyčkali ve stavu učení, dokud nebudou hotovi být spoluměšťany svatých a domácími Božími.

Ale nyní k nám přicházejí se zestárlou domýšlivostí, nejsouce již dětmi, a přece stále horší než děti; majíce nevědomost dětí, ale učenlivost dětí již přerostli; a pokládají se za moudré, ano, dost moudré na to, aby se přeli s nejmoudřejšími ze svých učitelů,

protože žili dost dlouho na to, aby byli moudří, a důkazem jejich poznání je jejich zestárlá nevědomost; a jsou pohotovější skočit nám do tváře kvůli církevním výsadám, než se od nás učit a poslouchat naše pokyny, dokud na ně nebudou připraveni, aby jim prospěly; jako kousaví psi, kteří nás chňapnou za prsty pro svou potravu a vyrvou nám ji z rukou; a ne jako děti, které počkají, až jim ji dáme. Rodiče je tak navykli nezkrotnosti, že služebníci Slova nemají co činit s málokým jiným než s nezkrotnými.

A je to pro nedostatek tohoto dobrého položení základu na počátku, že sami vyznavači jsou tak nevědomí, jako je jich většina, a že tak mnozí, zvláště z mladších, spolknou téměř jakýkoli blud, který se jim nabídne, a následují jakoukoli sektu rozdělovačů, která je svede, jen když se to děje s vážností a věrohodností. Neboť, běda! ačkoli milostí Boží mohou být jejich srdce proměněna v jediné hodině (jakmile porozumějí byť jen podstatným věcem víry), přece jejich rozum musí mít čas a píli, aby je opatřil takovým poznáním, které je musí upevnit a opevnit proti klamům.

Pro tyto a mnohé jiné podobné úvahy bychom měli snažně prosit všechny křesťanské rodiny, aby si daly více práce s tímto nutným dílem a lépe se obeznámily s podstatou křesťanství. A k tomu cíli (vezmouce s sebou některá dojemná pojednání k probuzení srdce) nevím o žádném díle, které by bylo vhodnější k jejich užívání, než to, které sestavilo Westminsterské shromáždění; synoda tak zbožných a rozvážných bohoslovců (navzdory všem hořkým slovům, jichž se jim dostalo od nespokojených a domýšlivých lidí), jakou, jak vpravdě myslím, Anglie kdy viděla. Ačkoli měli to neštěstí, že byli zaměstnáni v neblahých časech, kdy hluk válek zacpával lidem uši a nevázanost válek dávala každému rozpustilému jazyku a peru volnost je tupit, a průběh a výsledek těch válek popouzel zaujaté nespokojence, aby zneuctili sami sebe snahou zneuctít je; troufám si říci, že kdyby za starých dnů, kdy koncily měly moc a vážnost, byli měli jen takový koncil biskupů, jako byl tento koncil presbyterů, byla by jeho sláva pro učenost a svatost a všechny schopnosti služebníků Slova s velmi velkou ctí

předána potomstvu.

Proto si přeji, aby všichni páni rodin nejprve toto dílo sami dobře prostudovali a pak je učili své děti a služebníky podle jejich rozličných schopností. A jakmile jednou porozumějí těmto základům náboženství, budou moci číst jiné knihy s větším porozuměním, poslouchat kázání s větším užitkem, rozmlouvat s větší rozvahou a držet se učení Kristova pevněji, než by kdy mohli jakýmkoli jiným postupem. Nejprve ať čtou a učí se Kratší katechismus, potom Větší, a nakonec ať čtou Vyznání víry.

Potud on, jehož jméno zatajím (ačkoli znamenitost věci a přítomný sloh ho snadno prozradí), protože jsem to uveřejnil bez jeho vědomí a souhlasu, ačkoli, jak doufám, ne proti jeho libosti a schválení.

Nepřidám již nic více, než že jsem,

Tvůj služebník v díle Páně,

THOMAS MANTON

© 2026 Westminster 1647 :: https://westminster1647.com/cs/correo